जनसंपर्क कक्ष
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
19 SEP 2026
तरुण भारत

कोल्हापूर : प्र–कुलगुरू डॉ. ज्योती जाधव व कुलसचिव डॉ. विलास शिंदे यांच्या हस्ते प्रबोधनकार ठाकरे यांना अभिवादन करण्यात आले.

शिवाजी विद्यापीठात प्रबोधनकार ठाकरे जयंती

कोल्हापूर : शिवाजी विद्यापीठामध्ये प्रबोधनकार केशव सीताराम ठाकरे यांची जयंती उत्साहात साजरी करण्यात आली. विद्यापीठाच्या मुख्य प्रशासकीय इमारतीमध्ये गुरूवारी सकाळी प्र–कुलगुरू डॉ. ज्योती जाधव व कुलसचिव डॉ. विलास शिंदे यांच्या हस्ते प्रबोधनकार ठाकरे यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पणाने अभिवादन करण्यात आले. यावेळी परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाचे संचालक डॉ. अजितसिंह जाधव, राज्यशास्त्र अधिविभागाचे डॉ. सुखदेव उंदरे, डॉ. नेहा वाडेकर, उपकुलसचिव दिपक अडगळे, सहाययक कुलसचिव सुरेश बंडगर, विनोद लोखंडे, सुनिल वाजे, कुलदिप औटे, अवधूत गंगधर आदींसह प्रशासकीय सेवक, विद्यार्थी–विद्यार्थिनी उपस्थित होते.

1 9 SEP 2026

तरुण भारत

जनसपर्क कक्ष
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

कवळा, तेरडा, जांभळी, रानफुले ते दुर्मिळ पुष्प वनस्पतींचा समावेश : १५० पेक्षा अधिक स्थानिक पुष्प वनस्पतींची नोंद

शिवाजी विद्यापीठात 'पश्चिम घाटाची फुलबाग'

श्रावणातील ऊन–पावसाचा खेळ सुरू झाला की पश्चिम घाटाच्या डोंगररांगांमध्ये रानफुलांचा बहर सुरू होतो. सातारा जिल्ह्यातील कास पठाराच्या पुष्पवैभवाची आठवण करून देणारे असेच नयनरम्य चित्र सध्या शिवाजी विद्यापीठाच्या विस्तीर्ण परिसरात पहायला मिळत आहे. विविध रंग, आकार आणि प्रजातींच्या रानफुलांनी विद्यापीठाचा परिसर फुलून गेला असून, पश्चिम घाटातील जैवविविधतेचा अनोखा ठेवा येथे जपला जात असल्याचे चित्र पहायला मिळत आहे.

इमान गवंडी, कोल्हापूर

- जैवविविधतेचा अनोखा ठेवा
- रानफुलांच्या देखण्या दर्शनाची पर्वणी

कवळा, तेरडा, गौरीची फुले, कुरडू, त्रिखंडी घेवडा, कानफुडी, तरव, रक्तशिंगी, जांभळी, निर्गुडी सदृश्य लहान वनस्पतीसह विविध रानफुले आणि स्थानिक वनस्पतींच्या फुलांनी विद्यापीठ परिसरातील मोकळ्या जागा, गवताळ परिसर आणि हिरवाईने नटलेल्या भागांना रंगांची उधळण मनाला सुखद गारवा देत आहे. पावसाळ्यातील अनुकूल वातावरणामुळे या वनस्पतींच्या वाढीला पोषक वातावरण मिळाले असून, दिवसेंदिवस परिसराचे रूप अधिकच खुलत आहे.

शिवाजी विद्यापीठ परिसरात आतापर्यंत १५० हून अधिक स्थानिक वनस्पतींची नोंद झाल्याचे शिवाजी विद्यापीठाच्या वनस्पतीशास्त्र विभागाच्यावतीने सांगण्यात आले. यामध्ये पश्चिम घाटाच्या जैवविविधतेशी संबंधित विविध रानफुलांचा समावेश आहे. त्यामुळे विद्यापीठ परिसर हा केवळ शैक्षणिक केंद्र न राहता वनस्पती अभ्यासक व जैवविविधता संशोधकांसाठीही महत्वाचे ठिकाण ठरत आहे.

निसर्गाची खुली प्रयोगशाळा

वर्गखोल्यांमध्ये वनस्पतींचा अभ्यास करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना विद्यापीठाच्या परिसरात प्रत्यक्ष रानफुलांचे दर्शन घेता येत आहे. विविध प्रजाती, त्यांची रचना, रंग, फुलण्याचा कालावधी आणि पर्यावरणातील त्यांचे महत्व यांचा अभ्यास करण्यासाठी हा परिसर विद्यार्थ्यांसाठी जणू निसर्गाची खुली प्रयोगशाळाच ठरत आहे.

वनस्पतीप्रेमींचीही हजेरी

रानफुलांच्या या बहराची माहिती मिळताच वनस्पतीप्रेमी, निसर्ग अभ्यासक व संशोधक विद्यापीठ परिसराला भेट देत आहेत. फुलांचे बारकाईने निरीक्षण करण्यासह त्यांच्या छायाचित्रांची नोंद केली जात आहे. विविध रंगांच्या फुलांमुळे परिसरात निर्माण झालेले देखणे दृश्य लक्ष वेधून घेत आहे.

जैवविविधतेचा ठेवा जपण्याची गरज

विद्यापीठ परिसरातील रानफुले आणि स्थानिक वनस्पती हा पश्चिम घाटाच्या जैवविविधतेचा महत्त्वाचा भाग आहे. त्यामुळे या नैसर्गिक अधिवास व फुलझाडांचे संवर्धनासाठी नागरिक व विद्यार्थ्यांमध्ये जनजागृती करणे आवश्यक आहे.

कासची आठवण करून देणारा बहर

सातारा जिल्ह्यातील कास पठार हे पावसाळ्यात बहरणाऱ्या रानफुलांसाठी प्रसिद्ध आहे. त्याच धर्तीवर मोठ्या प्रमाणात विविध स्थानिक वनस्पती फुलताना दिसत असल्याने शिवाजी विद्यापीठ परिसराला सध्या 'पश्चिम घाटाची फुलबाग' असेच स्वरूप प्राप्त झाले आहे. निसर्गाने सजविलेल्या या फुलोत्सवामुळे विद्यापीठाच्या सौंदर्यात आणखी भर पडली आहे.

जैवविविधतेचे जतन व संवर्धनाचे काम

शिवाजी विद्यापीठाचा परिसर हजारो प्रजातींच्या पुष्पवनस्पती व जैवविधतेने नटला आहे. यामध्ये स्थानिक व दुर्मिळ पुष्प वनस्पतींचाही समावेश आहे. जैवविविधतेच्या संशोधनासह जतन व संवर्धनाचे काम वनस्पतीशास्त्र विभागाकडून केले जात आहे.

- डॉ. एस. आर. यादव, इंडियन नॅशनल अ‍ॅकॅडमी ऑफ सायन्स ऑनररी सायंटिस्ट, शिवाजी विद्यापीठ

पुष्प वनस्पती व त्यांची वैशिष्ट्ये

- कवळा : पिवळी फुले, मध्यभागी लालसर ठिपका,
- मोहक रुंगिया : फिकट जांभळ्या फुलांचा दाट शेंडीसारखा फुलोरा
- करवी : जांभळ्या फुलांसाठी प्रसिद्ध; पश्चिम घाटातील वैशिष्ट्यपूर्ण वनस्पती
- तेरडा : विविध रंगांची नाजूक फुले
- पित्तपापडा प्रकार : लहान जांभळी/पांढरट फुल, कुलातील वनस्पती
- अडुळसा : पांढरी—जांभळी फुले; औषधी उपयोगासाठी प्रसिद्ध
- सोनकी : पिवळ्या फुलांचे गुच्छ; पावसाळ्यानंतर डोंगराळ भागात आकर्षक
- अनंतमूळ : वेलवर्गीय वनस्पती; सुगंधी मुळांसाठी प्रसिद्ध
- आघाडा : लहान हिरवट फुलोरे; सर्वसाधारण रानवनस्पती
- दुर्वा : गवतवर्गीय वनस्पती; जमिनीवर पसरून वाढते
- अबुटिलॉन रानाडेई : पश्चिम घाटातील अत्यंत दुर्मीळ वनस्पती
- भूमिआवळा : लहान पाने व बारीक फुले; औषधी वनस्पतींच्या गटातील
- क्रायनम : मोठी आकर्षक फुले; कांदावर्गीय वनस्पती
- ड्रिमिया : कांदावर्गीय वनस्पती; फुलांचा उंच दांडा
- पुनर्नवा : जमिनीवर पसरणारी वनस्पती; लहान गुलाबी-जांभळी फुले
- एरिनोकार्पस :पश्चिम घाटातील दुर्मीळ वृक्ष; संवर्धनासाठी संशोधन झाले आहे
- डिपकॅडी : लहान नाजूक फुले; कांदावर्गीय वनस्पती
- क्लोरोफायटम : औषधी महत्त्व असलेल्या काही प्रजाती; लहान पांढरी फुले
- बार्लेरिया : जांभळी, निळी किंवा पांढरी आकर्षक फुले
- फ्लेमिंगिया : शेंगवर्गीय वनस्पती; फुलोरे व शेंगा वैशिष्ट्यपूर्ण

(सर्व छायाचित्रे : डॉ. आलोक जत्राटकर, जनसंपर्क अधिकारी, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर)

जनसंपर्क कक्ष
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
19 SEP 2026
पुढारी

मॉस्कोतील आंतरराष्ट्रीय परिषदेत शिवाजी विद्यापीठाच्या दोन विद्यार्थ्यांचा सहभाग

कोल्हापूर : पुढारी वृत्तसेवा

प्राजक्ता डवरी

वैभव कदम

शिवाजी विद्यापीठाच्या विदेशी भाषा विभागातील रशियन भाषेचे विद्यार्थी वैभव कदम आणि प्राजक्ता डवरी यांची मॉस्को येथे आयोजित 'आंतरराष्ट्रीय रसोफिल चळवळी'च्या चौथ्या परिषदेसाठी निवड झाली. प्राजक्ता रशियन भाषा एम.ए. प्रथम वर्षाची विद्यार्थिनी असून, वैभव रशियन भाषा पदविका अभ्यासक्रमाचा विद्यार्थी आहे.

परिषदेसाठी विद्यार्थ्यांचा हवाई प्रवास, निवास व इतर खर्च आयोजकांकडून करण्यात आला आहे. ऐतिहासिक स्मृती, रशियन इतिहास, संस्कृती आणि आंतरराष्ट्रीय सांस्कृतिक संवाद या विषयांवर परिषदेत चर्चा होत आहे. यापूर्वीही विभागातील आठ विद्यार्थ्यांनी मॉस्कोतील रशियन पीपल्स फ्रेंण्डशिप विद्यापीठाच्या समर कोर्समध्ये सहभाग घेतला आहे. रशियन भाषा शिक्षिका डॉ. मेघा पानसरे, ज्योती पाटील, डॉ. अक्षय सरवदे यांचे विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन लाभले.